

STUDENTEN-WEEKBLAD.

Redacteuren: J. W. Albarda, G. J. van den Broek, C. H. Douwes Dekker,
J. Gratama, G. D. Jordens, V. J. P. de Blocq van Kuffeler.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is f3,50, bij vooruitbetaling f3,— per jaar.

De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

UITGEVER:
J. WALTMAN Jr.
DELFT.

Inzendingen die Dinsdagmiddag 12 uur niet aan het redactie-adres zijn bezorgd, kunnen niet meer in het eerstkomend nummer worden opgenomen.

Het adres voor redactie en administratie is: Binnenwatersloot 33.

Indruk van den Delftschen Studenten-Almanak 1899.

„Een almanak is net het studentenleven zelf”, vertelde onlangs iemand tegen mij. Dit was juist en leuk gezien en ik zou geen duidelijker en meer-omvattender typeering van ons doen en laten weten, dan het welbekende roode boek. De flinke, royale uitgave met z'n degelijke druk, wijst op het onbezorgd uitgeven van veel geld, de in vereenigingen zoo sterk sprekende geest om rijk te doen en alles prima qualiteit te hebben; het wel-leuke schutblad typeert het diletantisme in de teekenkunst, waar ook aangedaan wordt in Delft; dan het portret van prof. Telders, de eerste aan de P. S., welke inrichting officieel ons corps gebaard heeft; dus op de eereplaats de directeur. Als men zoo doorgaat ziet men steeds meer een onverwachte sterk-sprekende uiting van 't corps boven komen. Leuk is bijv. de precieze typeering van de societeitsmoppen en gezegden door de studentierige heel-lichte mopjes (waar je onder een borrel even goedig om lachen zoude) achter de data geplaatst; de senaat, 5 namen, midden op één bladzij; deftig, imponerend, de gekozen leiders, die daar geplaatst zijn zooals bij groote feesten de koningen en heerschers aan het hoofdeinde der tafel afgescheiden zaten; dan de commissiën, achter elkaar, de corpsgezelschappen met veel namen, wel bekend. En dan zie ik al die menschen daar zitten met hun lintjes om en hun deftige gelegenheidsgezichten, en dan lach ik even, me herinnerend dat en dat leuk type, een eenvoudige, prettige vent, quasie gewichtig in een luie stoel, met een goedige houding van „ik-doe-ook-mee”; al die bestuurderen zie ik; de een zoo sterk onder de indruk van 't officieele, dat hij 't heelemaal is en op dat oogenblik niets hoogers of diepers kent dan zijn baantje; een ander meer overziend, filosofisch, bewust van de waarde van 't lint-dragen, kijkt kalm, denkt, ik zal dat nou maar zoo best mogelijk in orde brengen: een 3de denkt niets, doet niets en kijkt niets. Ja, toch wel leuk: al die lui daar, netjes in 't zwart, met witte boord, plechtig doend en hunne gesoigneerde koppen gewichtig, maar toch aufond heel gewone types.

En uit alle bladeren komen nieuwe stemmingen en indrukken; het corpsverslag in de conventioneele stijl der officieele speeches; net zoo'n corpspraeses die iets zeggen moet, omdat het nu eenmaal hoort, maar geen basis heeft geen reden, en nu maar eenige algemeenheden tot een absoluut stijlloos, dood geheel opbouwt. De geheele feestwijzer staat er in, als een omhulsel, een dor iets. Maar mijn herinnering ziet daarachter veel; en zooals ik in het neutrale doode kleed van wol en zijde en linnen, zie het warm-levend vrouwelijk, met zijn wondere lijnen, zoo zie ik achter deze drooge opsomming van feiten het lollig-lachende of decoratief-mooie; hoor ik, als ik lees Soiree Musicale en verder muzieknummers, weer dat deinen en golven van de klanken, die neerddwarren over al die feestelijke menschen en een mooie zonnig-vroolijke wereld van pretmaken en heel-gewoon-zijn tooveren.

't Vervolg van den Catalogus van de Bibliotheek der S. P.: allemaal namen, recht-onderelkaar met getallen er voor: Boddaert, Borel, Bos enz. Juist de bibliotheek zelf, met zijn strenge, stevige boekenkasten, waar de boeken rug aan rug staan, stil, onbewogen tegen elkaar aangedrukt, lange rijen vormend. En overal getallen op, regelmatig, juist als Boddaert, Borel, Bos, enz. En ik krijg bij het lezen van al die namen in de Almanak dezelfde

indruk als op de Bibliotheek: Wat een werk! Dat kan je toch niet allemaal lezen! Wat zal ik nou es lezen? God, wat een werk! Duizend en duizenden bladzijden, vol stemmingen, ideën van nog levende menschen, die ver weg zijn en zich hier aan je openbaren en van doode menschen, al lang tot vergaan stof, wier geest nog tot je spreekt bij het lezen van hunne boeken; een absolute rijkdom om te kiezen, om vriendschap te sluiten of om even met iemand te praten. Och, 't staat er zoo heel gewoon nummer zooveel: Dat en dat. Maar er zit een mensch achter, een levend mensch, zonder beklemmende maatschappij-gewoontetjes, een mensch, dat zich geheel toont aan je en je bewondering geeft voor zijn superieure geest, of zijn dieper-gaande wetenschap.

En vlak daarnaast weer de verslagen der vereenigingen, als iets stoffelijks, maatschappelijks: 't innerlijk leven naast het uiterlijk; verslagen die beginnen met „aangenaam is het me enz. en waarin staat: het bestuur constitueerde zich als volgt: enz.; waar op de langzaam-vloeiende, haast onbewogen stijl van 't gewone officieele krantengeschrijf gesproken wordt van dringende oude schulden, van veel luister bijzeten, van succesvolle dagen, die besloten werden met 't souper, van presidenten die danken, van blijk van hulde, van gezellig, leerrijke avondjes enz.

En dan komt met veel zwaarwichtigheid de noodzakelijkheid van geld-verdienen, van toch ook een betrekking te krijgen, van een nuttig lid der maatschappij te worden, alles belichaamd in de afdeeling P. S. in de almanak. Reglement, bepalend dat er zullen zijn civiel-ingenieurs, architecten, of bouwkundige-ingenieurs, enz. en dan 26 vakken. Brr! Eindexamens, en acte van bekwaamheid, en portretten van professoren, en aangiften. Alles — en alles, heel de P. S. met zijn gangen en trappen, zijn roosters, zijn colleges en teekenzalen; met zijn stoffige teekenborden en lange, doode, rechte haken, alles zoo vervelend recht en precies en nauwkeurig, met zijn mufte boekerige stemming van wetenschap, grijs-grauwe vervelende $a + b = c$ en zijn wanhopige kalmte om iets te berekenen tot zooveel decimalen; met zijn lamme opsluiting in lange, stille, half-donker verlichte, ongezellige harde teekenzalen, waar je stijf in de rug en geeuwerig van onflinkheid wordt, terwijl buiten de zon in fel-blauwe lucht tintelt op hel-roode daken en paarsige schaduwen werpt; als er een stemming van jong zijn, „Jugend” is in de lachende frissche lucht, om hard te zingen op groene weiden onder de oneindige, rustig-vroolijke lucht, om te stoeien of te wandelen, prettig van binnen, lol in je buik, langs de donkere paarse kleiwegen, die duidelijk zichtbaar loopen door de echt-Hollandsche polders met hunne rechthoekig-verdeelde stukken grond, verschillend gekleurd. Maar dat kent de P. S. niet; zij slokt je op, houdt je gevangen en laat alleen het heldere licht even door de ramen in de lange zalen schemeren, waar het zacht schuifelt over de borden en glijdt langs de gebogen, werkende menschen; zij is het geincarneerde proza, de realiteit die niets anders kent dan belangrijk of onbelangrijk, practisch of onpractisch, gelijk of ongelijk en alle idee van mooi en leelijk, heerlijk of dof buiten zich laat bloeien. En als ik al die bladzijden over studie doorblader, dan voel ik heel duidelijk de enormiteit van het gewone, het alledaagsche sleurleven, dat geheid moet worden, al breekt ook veel, in de onwillige, anarchistische ziel van jonge man, die mooi wil zijn en mooi wil doen, en die nu het hem zoo innige, essensieele moet verwaarloozen en vergeten.

Examen B, voldoende examen afgelegd enz. Daar gaan de velen, de gelukkigen, een stap nader tot hun positië. Nog een examen, en ze zijn er; dan worden ze opgenomen

in de reusachtige stroom der algemeenheid en weg vloeit hun individueel leven, dat vrij kon bruischen in hun studententijd.

Ja, daar gaat het heen; Verslagen, Vakken, Voldoend examen C, Mededeelingen voor den aanstaanden ingenieur, Inlichtingen, Verschillende Vereenigingen, Gezelschappen, Studiebelangen, Redevoeringen... God ja, het gaat er heen, 't moet er heen! Ingenieur worden, hard werken, veel weten van $a + b = c$, meten tot in milimeters, al je denk en leefvermogen verbruiken aan al dat weten, veel onthouden; angstig zijn voor 't examen en dan ben je er! Maar in dien tusschentijd schijnt de zon op de stad in duizenden vrolijke tinten, of regent de herfst in heel fijne, teere nuances; ligt Delft in strakke witheid van gevallen sneeuw waarop de menschen scherp-zwart uitkomen; dommelt de nacht in donker blauwe rust, de huizen heel intiem bij elkaar met kleine roode ruitjes; huilt de wind in angstverwekkend geloei en gebrul, hoog wegstuivend over de kleine stad; rinkelen de ruiten en trillen de gaspitten van angst; komt de stil-vreemde hui-vering van liefde, in openbaring van zaligheid, ongekend, om stil over te lachen... Of de gloed van passie, wilde, tartend lachende passie, die meesleurt in dolle ronde dans van losgebroken zinnenleven....

Maar de P. S. is grauw, en kent geen kleur als grauw, met zoo nu en dan een kleine nuance, een even-leuke verandering als je bijv. een vraagstuk goed opgelost hebt. Maar dan steeds weer de loomgaande noodzakelijkheid van werken, van ingenieur worden, om eenigszins gewapend te zijn in de groote ongevoelige strijd om het bestaan, laag-egoistische leelijke strijd van geld, geld en nog eens geld. En daarvoor moeten wij van het in-ons-mooie vergeten, laten wegzenden, als iets onnutigs, waar je niets aan hebt, niets mee verdienen kunt, overbodig iets.....

Eindelijk, in groote tegenstelling met de P. S. het mengelwerk en varia. Hier niets meer van het studenticoos gedoe van officieele menschen, van moppen tappen en leuk onder elkaar zijn; hier geen dwang tot iets te worden, geen wetenschap en geen professoren, geen B en C en $a + b = c$; maar hier het zuiver biechten en oprecht zijn, het toonen van het geen achter de kleurige dassen, witte boorden en manchetten, keurige of ongedwongen kleeren, verlakte-knoopen, of gewone schoenen zit; hier zijn ze gelijk en spreken ze in eerlijkheid van 't geen zij zijn; hier klinken de stemmen niet hard of ruw of gewoon; hier wordt niet gezongen van Wij kennen geen zorgen, we hebben plezier of leuk rondgedanst als op de societeit, tafels en stoelen wegtrappend in wilde uiting van vrij zijn en niets kunnen schelen; maar hier klinken heel intieme stemmen met beminlijke klanken van menschen waar je van houdt en die je een poot zou willen geven; van menschen, die durven oprecht te zijn en ook durven het waarachtig-mooie hooger te stellen dan het alledaagsch-gewoone omdat ze in zich hebben de zeer gewisse en hechte zekerheid van oprecht te zijn. En er klinken ook vele vrolijke stemmen, die ook zouden zingen van „Wij kennen geen zorgen;“ die hard-uit lachen het prettige leven in hen en hun open leuk gezicht toonen; maar hier zijn ze oprecht vrolijk en stellen zich niet aan uit lust tot ook mee doen. En al die zich openbarende persoonlijkheden staan om me heen en spreken met me, en ik hou van hen, al ben ik het niet met hen eens. Al die verschillende menschen, die zus denken en zoo zouden me onmogelijk nijdig kunnen maken, want hun eerlijkheid maakt alles mooi.

En eindelijk achteraan, alsof het lang bedwongen was, de lollige, leuke opvatting van 't jonge leven, dat zich uit in lachen om alles, om hoog en laag, goed en kwaad, gek of waar; de echte, heerlijk-frische lust tot hoonen, geopenbaard in de Varia; eerlijk, flink studentikoos hoonen, hier ruw-waar, daar verfijnd-waar, maar steeds studentikoos, d. w. z. geestig-ruw-oprecht. Nu weet ik wel, dat ik idealiseer, dat vele varia flauw zijn, en dat het verkeerd, of niet gezien is van de redactie om van een „onbelangrijk personaedje“ toch veel te zeggen, waardoor ze de schijn heeft aangenomen geen werkelijk belangrijk persoon goed te kunnen hoonen, en toch te willen hoonen, maar er zijn weer andere Varia zoo leuk, zoo direct-goed, dat ik ze toch de uiting vind van het echte frissche gehoon.

En dan is de comédie-tragedie afgelopen en krijgen we de naamlijst van alle spelers met hun vacante adressen, waar ze uitrusten van hun studentenspel.

Heel achter aan de niet corps-leden, lijstje menschen, dat er maar bijgeplakt is, want je kondt ze eens nodig hebben, weet je, maar dat eigenlijk niets met het studenten-leven te maken heeft. Zoo staat het er, eenzaam achteraan, tragisch.

O, ik hou van de Almanak, omdat het voor mij zoo'n goed symbool is van 't studenten leven, van 't wilde-ruwe gedoe „van 't fuiven, 't donderen en 't klateren“ zooals Bob het gezegd heeft; van hun gaan naar P. S. in de welbekende pakken en jassen in groepjes loopend langs de grachten, van hun oprecht en onbevangen zijn en vrolijk lachen van hun gewichtig en voornaam doen soms, om ze plotseling op den schouder te kloppen en te zeggen „zoo!“ lachend om hun verstoord gezicht; van hun lollige, aardige gezichten en de duizenderlei verschillende belangen, voortkomend uit hun verschillend egoistische verlangen, mooi en zuiver door hun niet-schamen daarvoor; van hun loopen en zoeken op teekenzalen en hun lawaaijerij gefluit, van heel hun zijn, dat mij vriendschappelijk omringt, maar het meest houd ik van hun open oprechtheid, die klaar en helder spreekt in het mengelwerk.

Sommige almanakken hebben het mengelwerk afgeschafft. Dit is niet de schuld van de redactie, en ook niet van de inzenders geweest, maar de toen en in dat corps heersche meening over mengelwerk-schrijverij heeft in hare niet diepgaande belangrijkheid over het mengelwerk het doodvonnis uitgesproken of het dikwijls daarmee bedreigd. Immers volgens, die nog wel bij velen gevonden opinie zou het mengelwerk niets anders zijn dan de uiting van aan literatuur-doende studenten, zooals er ook aan sportdoende studenten gevonden worden. En nu weet ik wel, dat de hoogste mensch-artist wil hij zich openbaren ook „aan literatuur moet doen“, maar dan is dit toch een heel ander geval, want deze beschouwt literatuur als middel, als vorm, om te geven zich zelf, terwijl de boven beschreven aan-literatuur-doende-student alleen het middel bestudeert en kweekt, vaak zonder zich zelf te geven. En evenals een plant zonder levenssappen of een mensch zonder levensmotief verkwijnen moet om eindelijk te sterven zoo, verkwijnt ook het mengelwerk, dat alleen vorm is, alléén het technische van kunstbezit om eindelijk, (zeer terecht en filosofisch-juist) op te houden.

Wat dus in het mengelwerk niet eerste vereischte is, is Kunsttechniek, die door velen voor de kunst-zelve wordt aangezien. Kunst is de bezieling, die ligt in dat gene wat met hevige drang en groote toewijding wordt gegeven uit ons zelve. En nu kan de manier van geven min of meer volmaakt, zwak of sterk zijn, toch wordt hierdoor de kunst-waarde, het mooie van het durven en willen zich zelve geven, niet geschaad.

Het mengelwerk is (of beter moest altijd zijn) een biecht tegenover de gansche schare van studenten. En die niet durven zich te verklaren, omdat zij het in hen levend-menschelijke nog niet voelen als het eenig mooie en sterke in de wereld, moeten blijven zitten. Maar zij, die het wel voelen zullen opstaan en spreken van zich zelve, en hun oprechtheid doet het fijne en eenvoudige-mooie zoo hoog en trots-stralend staan, dat het niet bevuild of gescheurd kan worden door 't gescheld of 't gehoon der beklagenswaardige dommen. En dit weten de gevers, de ziensers, en daarom voelen zij zich rustig, zonder sentimentaliteit; zij geven aan de velen die ontvangen kunnen; want alle studenten zijn jong, vrij en wild en zullen gretig aannemen wat een uit hun midden vertelt. Daarom heeft (of beter kan) mengelwerk grooter waarde voor de studenten hebben dan de Gids voor de Gidslezers, die uit zeer heterogeene bestanddeelen bestaat. Nu ik het veel grootschere en mooiere in de mensch-waarde dan in de literaire-kunst-waarde van 't mengelwerk heb aangeduid, is de weg tot beoordeeling aangewezen. Deze is juist als die van Y in n°. 18 van dit blad, waar hij zegt: Ik sla zoo'n almanak open, niet om „kunst“ te vinden, ik doe dat om er menschen, studenten uit op me af te zien komen.“ Dit is het: geen kunst willen geven om de kunst, maar zeggen wat in je is, zoo oprecht en getrouw mogelijk. En daardoor bereikt men iets dat hooger staat, dat behoort tot het sublieme rijk van het eenvoudige, klaar-bewust menschelijke en dat de pure essense van kunst is. Als men dit voelt achter het geschrevene, is men er al. En om het iemand sterk te doen gevoelen is techniek nodig, die zooals gebleken, geen hoofdmotief is, maar toch door de kritikus bij dwaling op het goede pad gebracht kan worden. En een dergelijke almanak, „waaruit klinkt een voller of zwakker koor van jonge mannen“ volgens Y is niet alleen van absoluut groot belang voor ons maar moet dunkt mij noodzakelijk steeds verschijnen zoolang het hevige en 't vele emotioneele in ons jong heerlijk frisch studenten-leven bewust-gevoeld en begrepen wordt!

De titelplaat voor Mengelwerk en Varia stelt een houten wind-haan voor. Zoo'n gewoone haan. Heel onschuldig

lijkt het zoo. Maar er zal wel iets achter zitten. Wat wil die haan daar nou? Ik begrijp het niet goed. Wacht! Een haan kukelt maar raak, net wanneer hij wil, met pedant smoel en een eigenwijs-lang uitgerekte hals. En zoo is het Mengelwerk ook. Nou, allicht niet. Of zou hij willen zeggen: Nou staat de haan zoo en aan heel zijn postuur zou je zeggen, dat het zoo de absoluut goede richting is, maar morgen draait hij met de wind weer mee en wijst hij weer even pedant dat dát de goede weg is, net als al het beweert van studenten. Of de haan als beeld van jeugd, nu dit en dan dat, geheel afhankelijk van de dingen die het sterkst op hem influenceeren. Of de haan als beeld van Neen, ik schei er uit. 't Zal wel net zoo iets zijn als in de *Fliegende Blätter* voorkomt waar een mop soms zoo flauw is, dat hij door het flauwe heen geestig wordt. Dus een heel, heel licht geestigheidje, die teekening, net zoo'n klein ding waar je om lacht in een warme lekkere zon.

Dan weer heel iets anders. Winternacht. Pas gevallen sneeuw ligt dof-wit over het land, dat heel stil is onder het egale sneeuwdek. Stil, geheimzinnig stil de strakke ijle lucht, vrieslucht die hoog is en fijn. En 't land blauwig vervloeit aan horizon met het ijle. En nu voelt M...r het landschap in zich, in zijn hoofd, in zijn oogen, heeft hij geen gedachten en alleen dit wintersentiment; hij droomt; en de visie van 't sneeuw-nachtelijke wekt in hem de gedachte van 't sterven, het weggaan, zooals de boomen gestorven zijn, en nu zonder blaren, zonder vogels en het land stil, dood, onder de zwarte nacht, egaal, fijn. En ik zie hem staren op één punt in dat stille witte, dat nu voor hem is muziek, toovrend een gedachtewereld harmonieus met zijn sentiment: vele herinneringen uit 't afgelopen jaar, die snel op elkaar volgen, en nu nog schooner door hun onstoffelijkheid, het niet directreële van alles wat in het heden gebeurd, dit, en dit en toen dit... En dan kijkt hij op en voelt opeens hevig dat het weg is, voor altijd weg is, noodlottig weg, al dat schoone, dat heerlijke. O, het nog eens te mogen bezitten. O God, al was het maar voor even, als een kus, een klank te genieten, even

Dit is het intens-droeve van het noodlottige, het wanhopige van het voortvlieden der tijden, het onverbiddelijk stug voortbewegen der feiten die komen, zijn en verdwijnen. En toen ik dit las, dacht ik aan het studentenleven; het jong, onbezorgd fuiven van 't eerste jaar, waarin de ideeën nog niet bij ieder zoo hoog en dus zoo ver van elkaar ontbloeid zijn, dat we nog lollig en onbewust gezamenlijk konden vrij zijn en zingen; de kalme vriendschap van vroeger, voor enkelen, die nu weg is, voor altijd, omdat we elkaar ontgroeid zijn; heel de vroegere tijd met zijn kindergeluk, kleingezellig wereldje, waarin de groote hartstochten ons licht-leven niet beroerden, het mooie kindergedweep, met zijn verliefd zijn en zijn tragische smart. O, het nog eens te bezitten, nog eens. Maar neen, 't is onvermijdelijk, 't gaat weg, 't moet weg, juist als 't gestorven jaar. Dan zware klokketonen, boem, boem, machtig en hoog brekend door de stille nacht, in blij en trots bewustzijn van nieuwjaar te verkonden, het toekomstige te brengen met zijn lachende jongé kracht!

En toch passen deze vijf gedichten eigenlijk niet volkomen in het kader van het door-mij-omschreven mengelwerk. Zij laten me koud en wekken geen gevoelens van sympathie of antipathie bij mij op. Het is een kunstuiting en geen menschuiting; een beschrijving buiten den schrijver van dingen, wier mooiheid hij voelt en om wier mooiheids-wille hij ze weergeeft. De waarde er van staat voor mij gelijk met het gezegde van een vriend over het mooie weer of een prachtig landschap. Al deze uitingen komen wel voort uit ieders persoonlijk gevoel maar raken de belangrijkheid van het gevoelsleven maar heel even.

Dit kan van het geheele mengelwerk gezegd worden, behalve van: „Hij was naar huis gegaan” en „Eros”. Dat M...r werkelijk om het mooie-alleen geschreven heeft blijkt uit de vele weinig persoonlijk gevoelde beelden en de heel weinig diep gaande intimiteit, die uit de gedichten spreekt. Alleen bij „O God, het was zoo schoon dat-thans-verleden”, breekt de passie van 't gevoelsleven als een wild oplaaiende smart-vlam door de voor-mij-vrij-onbelangrijke mooiheid.

Hij was naar huis gegaan. Heel gewoon. Hij was anders geworden dan zijn familie, paste niet meer in hun midden. En toen hij het hen in oprechtheid vertelde begrepen ze hem niet, vonden ze hem ruw, en zeiden dat hij niet van hen hield. Toen ging hij weg, „huilerig in 't gemoed”. En alles is zoo gewoon geschreven, eenvoudig, zonder ophef, zonder romantiek of tragedie-spel. Be True loopt over straat of er niks gebeurd is, kijkt onverschillig, doet

heel gewoon. Misschien knippen z'n oogen even, of schraapt hij z'n keel wat vaak, maar anders niks hoor, niks! Omdat hij flink wil zijn, flink, omdat hij niet wil toegeven aan dat opkroppende, dat uitbarsten zal. Neen gewoon zijn, sterk, sterk verdomme! Zet de tanden op elkaar, als ze je niet zien, loop door, al wil je wel op de grond vallen, om het uit te huilen, te schreeuwen, geef je koffertje af, gewoon, bestudeerd gewoon en laat je hand niet beven. Ga zitten in den trein, wier kussens je voelt, wier stille, leege ruimte je voelt, kijk naar de menschen op 't perron, die je heel scherp ziet, die je met de oogen volgt, zeg asjeblijft tegen den conducteur en informeer op belangstellenden toon hoeveel tijd je nog hebt, begin op matten toon een praatje met je medereizigers, steek een sigaar op en blaas heel fijntjes de rook uit, die je met de oogen volgt. Doe gewoon, bedwing je, God, al moest je dood gaan, blijf kalm

En eindelijk thuis, de veilige kamerruimte met het stille kaarslicht om je en het stil-witte bed, om dan zacht te snikken met het hoofd in 't kussen, te huilen, zacht weghuilen, om dat noodlottige, dat onvermijdelijk anders zijn dan je ouders, wier kalm-dalende levensbaan ver, ver van jou trots en steil steigende weg ligt, waar je steeds hooger op gaat, en waar steeds nieuwe en grootsche gedachten zich in je openbaren. O, te snikken om het heel-droeve van je ouders te verdrieten, te moeten verdrieten, noodwendig, omdat jou hevige levenskracht je steeds verder van je stilstaande genoeglijk-tevreden familie brengt Es ist die alte Geschichte

Maar dan op te staan, de branderige tranen af te vegen, het licht aan te steken, te berusten in het onvermijdelijke en krachtig verder te gaan op den eenigen weg die leidt tot het voor jou goede en mooie!

Jean loopt soesende over de Delftsche straten, komt zoo van de P. S.; tasch onder den arm, kraag op. Hij ziet de huizen, de lucht, de menschen op straat, alles zonder gedachte, als neutrale realiteit. Dan ineens muziek! Lange klanken galmen laaien langs de huizen, hoog in de lucht, strijken over 't water, dwarlen op straat, omjoelen de menschen, klateren tegen den hemel; 't is een regen jubeltonen, die neer spatten in zijn open ziel. En nu ziet hij ineens alle huizen en dingen beziel, als iets moois, als tooverpaleizen, als romantische wegen, als iets bijzonders, iets onstoffelijks. En de muziek is voor hem gelijk het licht van Rembrandt, dat ook de duidelijk zichtbare werkelijkheid, ja een platte, grove realiteit tot iets heerlijks, subliems omtoovert.

In „Sonnetten” zie ik me loopen met G. A. over 't veld in den zomer. Hij is mijn vriend een prettige vent, die me met leuke uitroepen en goed geziene omschrijvingen wijst op het eigenaardige van de loome, dik-warme lucht, van een vogel die hij leuk beschrijft, als „met mat gerucht doorritselend loom het door de zon gezengd geblaar;” — „kijk, daar heb je maaiers ook! Leuk hè! Hoe „klein en nietig lijken die lui op het eind'loos wijde land!” En ik hou van zijn opmerkingen, en zeg de mijne terug. En we zullen disputeeren over maaiers, die hij klein en nietig vindt, en die ik juist als een beeld van stoere, ruwe, onbehouwen mensch-kracht groot en machtig vind. „Of bedoel je soms die maaiers daar in de verte?” — „Nee, deze hier vlak bij. Juist die oneindigheid van fel-beschreven land, die reusachtige warmte doet die lui klein en afhankelijk schijnen.” — „Ja, zoo gezien wel, maar ik zie het anders, ik bepaal mijn zien alleen bij de maaiers en de rest is decoratieve achtergrond.” Zoo praten we door, kalm opmerkend. En als we 's avonds terugkomen wijzen we elkaar op het nu-heel-anders-zijn, op de rood-paarsche schijn van ondergaande zon, op 't slapende dorp en het stil wegdeinen der geluiden in de avondlucht.

Dan weer een andere stem, die helder en rustig vertelt van zijn liefde-leven. Er is geen sentimentaliteit in zijn toon of droeve vaagheid; berustend in de gebeurde dingen analyseert hij in open oprechtheid zoo fijn mogelijk al zijn gevoelens voor een ieder die ze begrijpen en doorgronden kan. En strevend naar harmonie van vorm en inhoud zegt hij op bewust toon:

Hemelsch lachende Eros! Uw vurige kus heeft gansch mijn leven tot een groot en hevig genot gewekt, nu ik in duizend wonder-schoone vormen de machtige harmonie van het zachte vrouwe-leven met het in mij-levend krachtige voel. O, nu ik dit ganschelijk voel, wil ik luid Uw lof verkonden tegen de verstandig-dooede menschen, die verstompt door de vele conventie-leugens, uwe stralende glorie niet zien. Schenk kracht aan mijn woorden o Eros; doe hen zijn als het licht gesuis der boomen of het dondrend brullen van den storm, opdat een vol en sterk geluid het in mij levend-mooie verkondige!

Zie, ik was klein en vreemd bloeiden in mij de onbegrepen ideëen. En ik wou toch gewoon zijn, zoo heel gewoon want dit was het geluk. En ik vocht tegen al dat machtige, angstige om me heen. Maar ik begreep niet en leeg was mijn ziel.

Toen hebt ge mij gekust, o Eros, heel even; zoodat er blijheid was in me en een vroolijk zon om me heen, toen heb ik gestoeid en gedanst. Maar het zoo dicht-bij, heel gewone, leuke, werd wonderbaarlijk, vreemd en zacht-zangerig.

Het werd als het stil-verlangende van een slapende morgenstad bij opgaande zon, het algoede, het geheel in me en om me levende, het éénige, het allesvullende. En alles was mooi, de huizen, de boomen, de straten; het was het genot in alles, het alleen gebloei van een overal heerschend, meevoerend geluk. En verder ging het, verder, bovenmenselijk ver; 't was fel zoet en smartelijk, 't lachte en weende. Tot dat ik het op zijn hoogste zag, heel, heel ver, niet te bereiken en te vatten met menselijke daden. In muziek, meevoerend mijn geluksziel.... Maar werkelijkheid blijft, grijpt star en met harde vuist het leven, om het plotseling terug te trekken van het hooge ideale, hevig-mooi-onstoffelijke, tot het dood-neutrale. Dit geeft de smart, de woeste, onmachtige smart-haat tegen 't leven, die is als het huilend woeste Godenkind, de gierende stormwind. De hoogste bergen hebben de diepste dalen; het hevigste geluk heeft de scherpste ontgoocheling. Maar mijn willooze ziel zag niet, en beruste smartelijk in de gang der feiten, in het meer en meer verwazen tot heel zachte herinneringskleuren van dit aangebeden Madonna-kind, Godin van mijn devoot en jong gevoel, blanke en lichte Elf, die alleen kon leven in de stille glans van de onstoffelijke droomen.

Toen was mijn ziel weer leeg. Maar 't jonge leven wil genot. En zooals na het weenen van de herfst komt de winterwitheid, het strakke, effene, zoo is na smart gekomen het heel-licht-blijde, het oppervlakkig-aardige, het kalme. En ik stoeide weer met meisjes en lichte en danste. Maar zie, het was heel anders als vroeger; het was het omhulsel zonder kern, mensch zonder ziel. Het was onbelangrijk. Mijn ziel was leeg, grijs-grauw van hopelooze nutteloosheid. Er was geen streven tot het verst-menselijke, geen goed of kwaad en mijn geest sliep in een stil en doodsch, duf huis. Maar 't lijf groeide door, werd groot en sterk en vol van zinneknoppen, die rood en rooder werden.

Totdat mijn zinnen ganschelijk bedwelmden mijn geest met zoetige odeuren, en zweepten het lijf met fel-prikkelend verlangen.

Nog sliep mijn geest in vaag naief gedroom. Maar eensklaps schrok hij wakker, bij 't zien van 'n lodderig, lompe vrouwe realiteit. En toen was weg 't droomgeleef, en stond 't reële leven machtig voor mijn angstig starende geest. Toen zag ik, dat om de waarheid te bereiken, ik me los moest worstelen uit de mij omringende conventionele ideëen. En 'k heb gestreden met het machtig zwaard van sterke wil, in lust tot weten om te toetsen in oprechtheid aan het in mij nu ontwakende. O 't leven was zoo zoet en aangenaam, het heel gewoon meelopen in de oneindige menschenstoet. Maar 'k mocht niet, kon niet want ik zag mijn waarheid koelgebiedend wenken. En toen ik eindelijk overwonnen had, zag ik me zelf heel klaar en gansch bevrijd van het voor mij onware, conventionele. En in het klare licht van waarheid stond ik buiten de menschen, en zag, dat ieder die zich bewust wordt van het menselijke in hem, God-zelf is, en zich zelf de trotsche rots het machtig geheel, dat onwrikbaar hoog en koud staat in de woelende zee van algemeene menschen met hunne knusse goed-en-kwaad-Ideëen, die logge, reusachtig groote zee, klotsend, kabbelend aan de voet van de rots, die hij graag verbrokkelen zou in zijn groote drang tot effen en gelijk maken. O mijn trotse rots, sta vast! Gij draagt mijn ziel, mijn leven. En op uw hooge top van 't glorielicht der waarheid is breed uitgebloeid het zuiver menselijke in me zelf. Nu weet ik veel en zie het al berustend aan. Het hoogste leven is de phantazie, het rein-onstoffelijke, dat alles bezit en wijder gaat dan het heelal. Maar 't lijfelijk leven is reëel en hard en staat oneindig ver van de geest. En toen mijn lijf nog sliep heeft Eros kus het mooie van de werkelijkheid in mij gewekt. Want ik kon toen nog niet voelen, dat werkelijkheid is als een godenschoone Sirene. Nu weet ik het en zie de stof en geest zeer scherp gescheiden. En 'k voel nu ook de zuiver-geestelijke liefde weg, ver weg, in 't zacht kleurig rijk van herinnering. Dit moet zoo, dit is het noodlottige in den mensch.

Zie, nu is mijn ziel een weide zonder bloemen. Zal dit dan altijd zoo blijven, o Eros? Is liefde dan alleen het

aanbiddelijk-schoone van een madonna-beeld? Moet 't leven dan zijn stug en koud, gansch zonder passie-gloed?

Toen hebt ge een purper-warme kus gedrukt op mijn stil leven; toen hebt ge mij het breede geluk getoovert van het mooie-te-omvatten-menselijke, de lachende realiteit. In tooverschoonen droom heb ik het gevoeld, deze openbaring van het Godlijk-vrouwelijke in warm neerstroomend tintlend licht. Nu zie ik in mijn stil geleef van elke dag de koestrende glans van het komend geluk; in de lichte, ijle bleeke morgen, in de zware, brandende middag, in de koele, rustende avond en in de stille slapende nacht zie ik uw lief gelaat, hoor ik uw klaterende lach, die gansch mijn ziel doortrilt met kloppend geluk. En dit geluk zal zijn en niet weer worden smartelijke ontgoocheling, omdat het berust op daden van realiteit en niet op phantazie. En mocht dit weer te schoon gedroomd zijn, dan toch dank voor uw godenmacht, o Fantazie!

En weer een ander komt in moedelooze stemming. Hij had toch goed gedaan en had gegeven wat in hem was. Maar 't leven was hem leeg geweest en koud. O het geluk te mogen vatten, te hebben in je, als een „stuwkracht voor nieuw leven.” En toen gaf Liefde hem haar godendrank. En hij dronk, dronk, tot hevig hem het hart klopte van ongekende zaligheid. O, zou dit geluk wel immer kunnen stijgen of zou het niet meer dalen en dan de ziel „schroeien als vloeiend vuur!”

Een kort-weg zeggen wat moet, wat goed is en mooi als levenstaak, niet denken aan anderen, van wie je veel houdt, niet toegeven aan 't treurige in je maar het verleden afsluiten, wakker en bewust worden om hevig te strijden tegen het slechte om je, om als een „Reuzen-man de hel-roode vaan te dragen.”

En dan weer iemand, die in heel gewone stemming in een straat kijkt, waar een vrouw schor zingt en een fietsrijder uit de deur van een huis komt, op zijn fiets springt en weg rijdt. Net of je met iemand in de stad wandelt en die plotseling zegt: Kijk es, tiepies, die leege straat met dat arme wijf daar en die vent met zijn bloed warm vleesch lekker in de warme wol.

Muziek op een Fransch versje. En ik zie een studentenkamer waar eenige vrienden lui liggen in gemakkelijke stoelen, langzaam trekkend aan hun sigaren, de oogen half gesloten. En voor de piano zit iemand, donker tegen het geele kaarslicht; hij speelt, in vlug beweeg van zijn armen. Klanken barsten los, vliegen door de kamer, snel achter elkaar. 't Is een getril en gedreun, een geklaag en gezucht, melodieuze samenvloeiend. En dan in eens zijn stem, zijn zingend leven, flink en krachtig. En hij zwaait met zijn hoofd en galmt, terwijl hij overdreven op de piano-toetsen drukt. En dan denk ik: Leuk zoo'n forsche lachende stem, die zoo 'n luchtig vroolijk lied zingt.

En nu eindelijk een scherzo. Nacht. Een dronken student in zwarte rok, hel glimmende hooge hoed en groot stuk scherp wit van gekreukeld overhemd, op de rand van 'n ledikant zittend. Alles in 't kleine rustige licht van een kaars „Ja, wat is nou het leven. Je dicht maar zoo es iets in elkaar van een ridder en een jonkvrouw, van een schoonpapa of zoo iets. Allemaal larie. Waarvoor dient dat nou? En dan heb je er, die 't in rok doen en een ander in onderbroek. En de een die zegt: zoo moet je 't doen en een ander zegt, nee zus. Larie, hoor, larie! Je brengt er de menschen niks verder mee. Ik kan 't ook wel. Kijk maar.” En uit zijn geflans voel ik heel even de groote tragedie van al het enthousiast gedoe van vele studenten, die denken het gevonden te hebben. Maar alle weten is beperkt, alle stof stoffelijk, en heel het leven een punt te midden der oneindigheid.

J. GRATAMA.

P.S. Jeugd heeft me verzocht, de volgende Errata te willen vermelden:

In I	staat vreugdeleven	moet zijn	vreugde beven.
„ I	„ vormen nog	„ „	vormen mij.
„ II	„ in 't zoet-zacht	„ „	is 't zoet-zacht.
„ IX	„ boven menschen	„ „	boven menschen,
	„ boven menschen		boven menschen.
„ X	„ net schoentje	„ „	wit schoentje.
	„ wild stroomende	„ „	wild stroomend.
„ XI	„ dooden moet	„ „	dooden móet.
„ XIII	„ slanke lijnen	„ „	slanke lijven.

(Vervolg zie Bijvoegsel.)

B I J V O E G S E L

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD

van DONDERDAG 2 MAART 1899.

In XIV	staat die eindloos	moet zijn	die luidloos.
" XV	woesend	"	walsend.
" XVI	't was een bosch	"	't was in een bosch
" XVII	minnelied'ren	"	minneliedereren.
" XXIII	daar 't koud-	"	door 't koud-
	scherp	"	scherp.
" XXIV	zwarte stieren	"	zwarte spieren.
" XXVII	ronde randingen	"	ronde rondingen.
" XXX	schuifet	"	schuifelt.
" XXXI	boomen, tor-	"	boomen bukken,
	sehen	"	torschen.
" XXXIII	zingt z'n	"	zingt z'n
	bloeiende	"	bloeiend.
" XXXV	Godesschoon-	"	Godesschoonheid
	heid.	"	
	overvloeien in	"	vervloeien in
	zoete	"	zoete.
	en gansch mijn,	"	om gansch mijn
	leven	"	leven.

„Welmeenende” Bourgeois.

De wandelstokken voor dames zijn nog niet erg in de mode, hoe zou 't komen? is er nog te veel gevoel van vrouwelijkheid in onze beau-monde?

Meer in de mode is het geëmancipeerd-zijn, vereeniginkjespelen, kiesrecht-willen, russisch comédie-spiel en de „Hogerhuizen-(dat schoolje) maar-kalm-laten-zitten.”

Nóg meer is in bourgeois-kringen het mode-artikel: „Het dulden van socialistische theoriën”, binnengedrongen en verspreid. 't Wordt thans zoo leuk, je mag over socialisme praten en ben je zoo verstandig er over te zwijgen en niet mee te snobsen, dan wordt telkens en telkens je meening gevraagd. Nou, burgerlijk onbeleefd mag je niet zijn en in betrekkelijk korten tijd krijg je in deze dingen al genoeg cynisme dat je je ermee kan amuseeren.

Onze hoofdpersonen, de „welmeenende” bourgeois zijn 'tin principe bijna geheel eens met de socialistische theoriën. Zou je hun nu vragen wat of die socialistische theoriën nu wel omvatten, dan ben je weer burgerlijk onbeleefd, haast onbeschoft, want al woonden ze nog nooit een socialistische lezing bij en al lezen ze in alle eer en deugd hun geëerde Rotterdammer of onmisbaar Handelsblad, Handelsblad, je moet toch veronderstellen dat ze met hun tijd meelevend; daarvoor hoef je dan ook geen enkel socialistisch boek of brochure in je bezit te hebben, stel je voor!

Eenigen onder hen zijn zelfs eens gaan hooren naar den dichter van Mei en anderen bezichtigden de curiositeit van een onzer vrouwelijke propagandisten — dat zegt toch ook wat, of vinden de sociaal-democraten dit zooals gewoonlijk ook weer niets?

Als gevolg van hun beginselen, die in principe strookten met de socialistische leer, zijn zij natuurlijk vooruitstrevend. Het is onbillijk, zeggen zij, dat de fabrikanten alle voordeelen trekken uit den arbeid der proletariërs (of zooals zij het in hun „beschaafde” taal noemen: werklieden); daarom zullen zij zorgen dat de arbeider een onbekommerd bestaan zal hebben op z'n ouden dag. Rusteloos peinen zij om dit probleem op te lossen en als zij tenslotte de oplossing hebben gevonden en een gedeelte van het weekloon zullen inhouden om hiervoor een gepaste pensioenverzekering aan te gaan, ontsteken zij in heilige verontwaardiging als de loonknecht hiertegen opponeert. Begrijpt die man dan niet dat 't voor zijn eigen bestwil is; hij moest liever dankbaar zijn dat ik al die administratie zonder eenige vergoeding op mij neem; 't zijn machines je zou er toe komen om je handen maar weer heelmaal van hen af te trekken — maar dan ben je niet vooruitstrevend, dus

Ze hebben kinderen in hun fabriek. 12, 13, 14, 15 jaar. 't Is ellendig dat ze wel verplicht zijn om die arme schapen zoo vroeg te laten werken en aan hun machines te zetten. Er is gelukkig een troost: als zij ze niet nemen neemt een ander ze toch, verder weten ze ook niet beter. Nee, 't is heusch maar beter dat wij ze nemen en hoe meer hoe liever, dan zijn ze van de straat en bij hen hebben ze 't goed. We zullen ze een spaarbankboekje geven en er

wekelijks een deel van het loon (bij hen heusch geen hongerloon, nee zij leven er niet van in weelde en gemakken) op laten schrijven, als ze dan trouwen of weggaan zijn ze nou niet vooruitstrevend? Op andere fabrieken hebben ze 't heusch niet zoo goed.

Dan komen onze „welmeenende” bourgeois weer bij den socialist van hun kennissen en ze vragen hem of ze nu heusch op die manier socialistisch handelen? Want o ze praten zoo graag met hem, als hij maar niet te veel doorslaat.

De „welmeenende” bourgeois dulden de socialistische theoriën, die ze zoo goed kennen uit ja waaruit, wel uit, uit uit dat ze zoo bekrompen niet zijn en toch ook met-hun-tijd-meelevend.

Heel goed vinden ze 't dat er paar socialisten in de kamer zijn: Elke partij heeft recht van bestaan, nietwaar, en al slaan ze nou 'ns door, er zijn er toch altijd genoeg die hen zullen tegenhouden. Zie je, ze zijn 't wel met hun principe eens maar die revolutie-mannen gaan toch te ver — afschaffing van privaat-bezit, notabene!

Maar waar ze 't nou niet eens kunnen zijn is met dat geschrijf in de „Sociaal Democraat”; ze hebben er al zoo veel van gehoord en een paar van hun kennissen lezen dat blad, maar 't is vaak ergerlijk. Waarom toch altijd die oproerige, ontevreden toon, daar bereik je niets mee en je houdt „geestverwanten” die niet van schelden houden van je af. Ja 't is wel droevig dat de tegenwoordige arbeiders die mooie deugd van bescheidenheid hebben afgelegd; hoeveel schoons ligt er niet in het stil dragen van z'n ellende, en het onderdrukken van opkomende ergernis als honger moet kijken naar zwelgpertijen; wat een adel troont er niet in het hart van den ongelukkige die met nederig gebaar zijn door fosfor-vergiftiging uitgevallen kaak werpt in de gracht, of in het hart van dien uitgeteerden die bij de heftigste krampen van loodwit-vergiftiging geen klacht uit en zelfs den man zegent die hem eenige maanden geleden uit werkeloosheid redde.

O, was die toon maar bescheiden, dan zou dat orgaan der socialisten wel veel goed doen; maar ontevreden zijn ze over alles.

Waarom kunnen zij het goede niet apprecieeren dat dit ministerie toch heusch sticht; 't is wel waar, een liberaal of conservatief ministerie had dezelfde voorstellen kunnen indienen zonder nu iets ongehoords te doen, maar Goeman Borgesius is toch heusch radicaal — heeft hij, toen Troelstra sprak over arm Friesland, niet gezegd dat hij zijn woorden in ernstige overweging zou nemen en is hij niet minzaam tegen van Kol?

Nee, als die toon wat kalmer werd — en het blad wat netter (grootter formaat en beter papier) — als er een andere titel boven kwam, niet zoo direct je-weet-wel ja dan zouden ze: nog eens zien.

Onze „welmeenende” bourgeois dulden niet alleen de socialistische theoriën, ze zijn 't er in principe zelfs mee eens — een socialist („beschaafd” en van hun stand dan altijd) onder hun kennissen te hebben, begint bij het verder doordringen der „mode” heel voornaam te worden.

Induvidueel-zijn.

Een daad is goed, wanneer zij is gewettigd door de moraal dezer tijden. Een daad is goed, wanneer zij geeft zooveel mogelijk geluk aan zooveel mogelijk menschen.

- Dat zijn twee goedige uitspraken van heele brave menschen, zooals men ze dagelijks kan hooren, dikwijls wel in anderen vorm, maar toch dáar komt het op neer. Kranten, tweedekamer-redenaars en meer invloedrijke meening-verkondigenden, die kunnen zoo smakelijk praten, echt humaan van dat geluk en die moraal. Maar wat is geluk geven, is dat het voorzien in de behoeften van menschen? Stoffelijke of geestelijke ook? En moraal! Als we nog hadden de oude opvatting van de door alle tijden geldende bijbelsche moraal, als we nog gelooven konden dat er te vinden was een maat die aanwees 't goede, en nu we zien dat de moraal d.i. de leer der zeden en gewoonten aldoor verandert en uit de oude moraal een nieuwe ontstaan is door 't langzaam gewoonte worden van dingen

die oorspronkelijk tegen de moraal en dus onredelijk waren, nu zijn wij ook dit steunpunt kwijt en zweven wij angstig rond in twijfel bij 't beoordeelen van daden.

En de schijnbaar objectieve uitspraken zijn in der daad niet anders dan subjectieve. Wij vinden een daad goed, omdat zij 't menschedom als 't was als wij zooveel mogelijk geluk zou geven. En zelfs dan zou ons oordeel veranderen. Wat nu ons geluk geeft, zal dat ons altijd geluk geven? En al door toch maar hooren we 't gepraat over geluk van anderen, 't zich bemoeien met eens anders doen, aldoor 't gezeg van: zoo en zoo moet je doen, dan word je gelukkig, en aldoor 't gemoraliseer en 't gepreek. Wat een aanmatiging eigenlijk. Wij die ons zelf niet kennen, die niet weten wat goed voor ons is, meenen precies te weten, wat een ander gelukkig zal maken en roepen maar: kijk naar mij ik wil jelui geluk.

Dan moet een daad niet beoordeeld worden naar de uitwerking op anderen maar in verband met het wezen van den dader.

De menschen zijn verschillend in karakter en in aanleg, maar in hun diepst innerlijk zelf is het voor hen typeerende. Waar nu is een kunstwerk mooi als er in is 't zelf van den kunstenaar, daar zal men dit zeggen kunnen van elke daad. Iedere daad zal dus mooi zijn als zij heeft het typeerende voor 't karakter en den aanleg van den dader. En evenmin als er mogelijk is een aesthetica, die zegt op welke manier een kunstwerk gewrocht worden kan, evenmin is er mogelijk een moraal die aanwijst hoe iemand leven kan om mooi te zijn. Zooals men terug vindt in elke kunst de natuur (met aangezwaarde hoofdlijnen) zoo zal men in elk karakter terug moeten vinden versterkt 't oorspronkelijk daar in zijnde individueele en kan er hoogstens van een styleeren, nooit van een vervormen sprake zijn.

Alleen bij menschen, wier karakter heeft nog het individueele kan van werkelijk leven sprake zijn, want wat onnatuurlijk is, kan niet leven. Werkelijk leven dat is groote smart hebben en groot geluk. Maar 't werkelijk leven is dus niet zooals 't zoo dikwijls gezegd wordt, 't belangstellen in al 't menschenlijke, meelevens in 't leven der maatschappij, maar 't ontwikkelen van 't individueele. Want er zijn er, met hun grooten haat tegen de menschen en hun liefde voor God, natuur, mooie dingen, die zich terug trekken uit de wereld en kluisenaar zijn.

De menschen noemen hen dood. Zij leven.

Er zijn er, kamergeleerden, saaie, droge kerels heeten zij. Er zijn er, komenijs-mannetjes met kleine individualiteit, opgaand in hun zaakje. Ze heeten nullen in de maatschappij. Toch kunnen die leven. Er zijn er ook met hun liefde voor de vrijheid, die wijden hun gansche zijn aan wat een hersenschim heet, die gesard, gehoond, vervolgd zijn en sterven op 't schavot. Die heeten slecht. Zij leven en leven is mooi. Maar er zijn er ook, geachte ingezetenen met een open oog en een warm hart, gedecoreerd, uitverkorenen des volks, leden van allerlei commissies, menschevrienden, getapte lui, die belang stellen in alles en die geplooid en gewrongen en vervouwd zijn door de maatschappij, menschen die vroeger mooi waren in hun haat en hun liefde maar die haat en die liefde al lang vergeten zijn.

Schimmen zijn 't, allang dooie kerels, die rond waren al maar door heel zonderling en heel vreemd eigenlijk, maar toch doen ze 't. Die schimmen hebben ook geluk en verdriet, wel zeker als ze 't lintje krijgen of president van een commissie worden, maar 't ware geluk, de ware smart, 't geluk en de smart van een persoonlijkheid, al is 't individueele ook laag bij de grond en weinig, is alleen weggelegd voor die gemaakt hebben van hun leven dat waarvoor 't bestuurd is, die versterkt hebben dat wat het typeerende is voor hun karakter.

De appreciatie van iemand zal dus af moeten hangen van 't individueele in iemand en dan niet alleen van 't individueele op zich zelf beschouwd, maar in verband met zijn aanleg en karakter. Iemand, die een krachtige persoonlijkheid is, een figuur als Ibsen's Brandt zal dus niet zoo veel hoger staan dan een laag bij den grondschen timmermansbaas, als in dezen tenminste het ware 't zelf in zijn karakter ontwikkeld is.

In tegenstelling met L. (zie no. 17) moet ik Van Eeden juist door zijn tegenwoordig zijn mooi vinden. Niet dat ik de bezwaren van L's standpunt tegen van Eeden's doen ontken, maar ik vind den mooien van Eeden daarom een te grooter figuur, omdat hij te midden van 't gepraat van velen, die hem willen hebben, zooals zij zijn, zijn persoonlijkheid handhaaft en zich niet gaat wijzigen naar een algemeen geldende opvatting. V. E.'s noot onder Werk en Brood 3e reeks studies, dat hij ondanks zorgvuldige kennismaking van de talrijke aanvallen, geen reden heeft kunnen vinden iets te wijzigen erin, staat borg, dat hij zijn

strijd niet begonnen is zonder lang overdenken en dat hij in 't vervolg zal voortgaan op den ingeslagen weg. Dit persoonlijke in hem heb ik lief. Daarom stel ik hem hoog als een Tolstoi, als Ibsen's Brandt. Alleen die zijn individualiteit handhaaft leeft en alleen 't leven is mooi.

ZES MEI.

Het „Teeken des Tijds”.

„De Voorzitter van de Sociaal-demokratische Propaganda-Club is Voorzitter geworden van den Senaat van het Delftsch Studentencorps, voorwaar de tijden hollen.” Neen maar wat hollen die tijden, 't is een mirakel. Vroeger dachten de redacteuren van het Sociaal Weekblad meestal na voor ze wat schreven en afdrukten, nu niet meer, voorwaar de tijden hollen. En dan die grappenmaker van een Willem Jan Niermeyer, kijk, kijk: Een sociaal-demokraat was in herstemming met een „aristokraat” (nou vraag ik je) en de menschen, de corpsbroeders kozen van twee „kwaden” de „minste” (dat is slim van ze) en namen den sociaal-demokraat. Het Sociaal Weekblad steekt het Humoristisch album naar den kroon; voorwaar de tijden hollen, ze „hollen”. Een sociaal-demokraat is een beroerd soort kerel, maar een aristokraat is toch eigenlijk nog beroerder. Nu dan in godsnaam maar dien socialist en niet zoo'n kaffer van een „aristokraat”, dat zou een ramp zijn voor je corps.

Wat nu is het merkwaardige van Willem Jan Niermeyer: dat hij, hoewel lid van het D. S. C., niet blijkt te begrijpen het hooge corps-idee. Geenszins is het ooit de bedoeling geweest van oprichters, noch van latere leden van het corps om er een politieke grap *) van te maken. Onze nieuwe president had dan ook nooit gekozen mogen worden omdat hij, wel echter niettegenstaande hij socialist is. Van dat standpunt af beschouwd heeft de redactie van het Sociaal Weekblad gelijk met haar „de tijden hollen”, want vijf jaar geleden zou zelfs zoo iets onmogelijk geweest zijn; de rooden vormden toen veelal het uitschot van de maatschappij.

Willem Jan blijft echter belachelijk en meer dan dat bij zijn beweren, dat de corpsvergadering „hoogstens liberaal nooit socialistisch” zijn zal. Maar mijn lieve Wim, hoe heb ik het nou met je, heb je last van hoofdpijn of wat anders? Je vergeet dat het corps als zoodanig geen politieke grap wil zijn, mag zijn. Maar als Niermeyer toch absoluut een politieke kleur wil aannemen, dan lijkt me Christelijk-Historisch nog wel het beste. Christelijk dan op te vatten als: fatsoenlijk, niet vloeken en niet dronken zijn, en historisch als getrouw aan tradities en gewoonten waar die goed zijn.

Dat de heele presidents-verkiezing echter een mengelmoes van persoonlijke en politiek-evolutionaire gevoelens is en dus de gekozene niet is uitverkoren alleen omdat hij socialist is wordt wel bewezen door den uitslag van de stemmingen voor commissarissen. De twee verkozenen hebben nu juist niet zooveel met socialisme te maken.

H. P. G. D. T.

Bij het overlezen blijkt mij, dat ik niet genoeg de aandacht vestigde op de misselijke arrogantie van W. J. waar hij iemand die hem absoluut niet kent uitmaakt voor een aristokraat. Weet meneertje wel wat een aristokraat is, blijkbaar niet, anders zou hij niet zulke gekke dingen zeggen.

*) Ik zeg met opzet grap omdat velen toch niet in staat blijken politiek „au sérieux” te nemen.

POLEMIEK.

J. A. N. Knuttel en Leiden en de Jonge Gids en F. B.

De geest van een paar schetteraars en fuiotypes mag niet worden aangezien, houdt de heer Knuttel vol, voor den geest van het Leidsche corps. Hij blijkt een mensch te zijn waar zoo niet mee te lachen, dan toch mee te praten valt en daarom vraag ik hem nu in gemoede: wat ik dan wel moet aanzien voor den geest van zijn corps. Dat er vele goedwillenden zijn neem ik gaarne aan maar de bekentenis moet mij van het hart dat ik tot op heden van hun bestaan — ik zeg niet niets — maar weinig merkte. De door hem als schetteraars en fuiotypes berechte

personen voeren in Leiden nog steeds den boventoon, niet alleen op de kroeg en in het klachtenboek maar ook in de Minerva. En geef ik toe dat fuitypes met eenig recht schetteren op de kroeg, als er in Leiden onder de goedgezinden geestelijk leven van belang was, zou men hen wel affeeren in de Minerva te zeuren.

Demokratie vertoont zich direct in de pers. En democratie die niet bij machte is een blad te veroveren, die ongestraft toelaat dat het week op week gevuld wordt met onnoozele artikels en onbeduidende praatjes, die — men geve acht op den climax — in de redactie als opperste laat troonen een man, heetende Frits, Frans of Frederik, wat ik dáár wil laten — zulke democratie, hoe wélwillend ze moge wezen is weinigvermogen. Wil ze in aanmerking genomen worden bij de beoordeeling van haar corps, dan zorge zij den mond te snoeren aan hen wier geest zij niet als de hare erkent. De geestelijke strijd tusschen goedwillenden en conservatieven is een zóó ongelijke, de overwinning voor de eersten zóó gemakkelijk, dat daar waar zij nog niet gezegevierd hebben, maar pas aanstalten maken den strijd te beginnen, van krachtontwikkeling hunner zijdsch geen sprake kan geweest zijn. Eenige flinke individuen mogen in Leiden huizen, maar aanhang missen zij; anders zouden zij worden erkend als de eersten en in het geestelijk leven de plaats innemen die hun toekomt. Ik meen den geest van een corps te doen verschijnen als ik haar woordvoerders uitkleed. Daarom zal ik nog één keer eenige regels bespreken van zekeren F. B., een, naar men zegt, den hoofdredacteur der Minerva van nabij bekend persoon. Uit de laatste Minerva:

„Overigens begrijp ik niet hoe men zich verwonderen, verbazen of verontwaardigen kan over vijandschap tegen een blad dat de socialistische theoriën verkapt verkondigt.” F. B.

Men ziet waar het begrip van dezen heer ophoudt; dat moet niet ver zijn van de plaats waar het begint. Hij kon weten dat zijn vijandschap en die van zijn soort tegen wat ter wereld ook mij niet verwondert, niet verbaast en nog minder verontwaardigt, maar de wijze waarop hij ze uit mij voortdurend stof geeft tot vermaak. En ware hij met eenige zelfkennis toegerust, dan zou hij toch óók weten dat men zijne theoriën al zeer slècht verkappen moet om het zoo te doen dat hij, F. B., er de lucht van krijgt. Dan mag het waarlijk geen verkapping heeten.

Maar domheid en bescheidenheid — die zelfkennis vooropstelt — gaan zelden samen. Onbescheiden is weer zijne vraag wie de onbescheidenheid beging uit Minerva's klachtenboek te publiceeren. Uit bescheidenheid zal ik dat verzwijgen. De schuld neem ik op mij.

L.

Van Dr. Louis A. Bähler ontvingen wij een contra-manifest ter teekening met het verzoek handteekeningen te verzamelen. Het luidt:

„Dr. Kuyper gaf in overweging niet te gewagen van een uitgedrukt volkswil aller natiën, maar liever te spreken van de volksovertuiging, ter voorkoming van de gedachte dat het volk zijn wil dicteeren zou aan de gouvernementen.

Zonder stemming vereenigde zich de vergadering met deze wijziging.”

(Verslag van de vergadering van het Comité voor het Vredesmanifest.)

„Aan afschaffing van legers en vloten valt in de naaste toekomst zeker niet te denken, en het blijft een schoone en dure plicht zijn leven voor de verdediging van vaderland en haardsteden veil te hebben.”

(Uit het Vredesmanifest van den Nederl. Vrouwenbond ter Internationale Ontwapening enz.)

CONTRA-MANIFEST.

Aan den „Nederlandschen Vrouwenbond ter Internationale Ontwapening en het Dames- en Heeren-comité tot ondersteuning van dien bond.”

„Ondergeteekenden, mannen en vrouwen, betreurende de karakterloosheid die spreekt uit uw manifest, hetwelk oorlog afkeurt en weerbaarheid aanprijst; van meening dat diplomatiek geconfereer op den grondslag van nationaal eigenbelang nimmer tot een heilrijk resultaat kan leiden, en dat van de regeeringen — omdat zij regeeringen zijn — geen radicale uitkomst te verwachten is;

overtuigd van de noodzakelijkheid om daartegenover te stellen de uiting van hunnen absoluten afkeer van alles wat met militarisme — defensief en offensief — in eenig verband staat;

verklaren geen deel te nemen aan iets dat oorlog en krijgsmacht op eenigerlei wijze verdedigt, vergoelikt of bestendigt.”

Dat staat op pooten. Het is een moedigen en flinken daad zulk een contra-manifest de wereld in te zenden. Toch kunnen sociaal-demokraten niet teekenen. Wij achten het verkeerd gezien de redactie zoo in te richten dat enkel aanhangers van de lijdelijk-verzet-leer in staat worden gesteld hun afkeer te betuigen van de malle vertooning in welker voorbereiding mevrouw Waslewicz van Schilfgaarde en velen harer standgenooten bezigheid zoeken. Wij zullen, hoop ik, van onze gevoelens blijk kunnen geven door de meeting te bezoeken die het bestuur der S. D. A. P. zich voor heeft genomen te organiseren. Anseele, Troelstra, Bebel, Tom Mann en Jaurès zijn uitgenoodigd daar het woord te voeren; van de drie eersten is reeds een toestemmend antwoord ontvangen.

Indien ondertusschen eenig student zich geroepen voelt handteekeningen te verzamelen, ligt het manifest bij den uitgever ter zijner dispositie.

L.

Inhoud der Studenten-weekbladen.

Vox Studiosorum

Fréciérie Lamond geeft ons een vrij uitvoerige muziekcritiek van het Beethoven-Recital van Fréciérie Lamond. In 't eerst komen wat algemeene opmerkingen die wat zwak zijn. Heva, een stuk over liefde, eerlijk geschreven nieuwe richting. Walkyre, eveneens een litterair stuk.

Volgt een verslag van Rev. Reiet, die nog al taai was. Kroniek van de week.

Bestrijding van het Nieuw Malthusianisme, overgenomen mededeeling van de oprichting van de vereeniging tot dat doel.

Minerva.

De eeuw van de verteederen der harten. De heer B. van der Mey betoogt dat in een tijd waar zooveel wordt gedaan om beschaafder te zijn, dat we daar ook veel minder wreed tegenover dieren moeten zijn. Hij wil daarom een anti-vivisectionistisch-vegetarischen-studentenbond als gebiedende eisch der humaniteit.

In zich zelf: P. B. komt tot het resultaat dat profetisme meer is dan redeneeren.

Een moeilijke tijd voor Vindicat (vervolg) behandelt een stuk Groningsche corpsgeschiedenis.

Mengelwerk, D. S. A. weinig uitgewerkte behandeling, hier en daar een korte opmerking.

Het Handelsblad en de Toekomst der familie. Bestrijding van enkele uitingen van het Handelsblad in deze zaak.

Verslag Tooneeluitvoering te Groningen en weekverslag. Onder Hoogeschoolnieuws verslag van de universiteitsvoordracht van Prof. Winkler op 16 Februari te Amsterdam.

Onder boekbeoordeeling, het stuk van Prof. Siegenbeek van Heukelom in de Gids over zelfmoord als peilschaal van het maatschappelijk geluk. De heer B. v. d. Mey is het er niet mee eens, verder vind hij ook de gegevens voor zelfmoord onvoldoende.

Propria Cures.

Onder Hooger Onderwijs de voordracht van Prof. Winkler in de Aula over de kennis van de functies van ons zenuwstelsel. Onder wijsbegeerte een filosofisch stuk over de begrippen grens en ruimte.

Na een begin; hierin wordt het leelijke van het gaan naar de vrouwen gedemonstreerd, een krachtig eerlijk stuk.

De heeren de T. en K. hebben zeer aanzienlijke reorganisatieplannen voor 't A. S. C.

Het corps moet zich zooveel mogelijk uitbreiden.

Hierdoor verdeelt men de leden in 2 groepen, de eene groep hoofdzakelijk lid wegens hun studiebelangen, de andere voor het eigenlijke corpsleven. De faculteiten zullen sterker op den voorgrond treden. De groentijd zal vervallen, en proeftijd voor vereenigingen zal in plaats treden.

Volgt een kort debating overzicht.

Onder Socialisme een stuk polemiek naar aanleiding van een stuk de leugen der Sociaal-Democratie.

v. G. is tegen de vereeniging tot bestrijding van het Neo Malthusianisme wegens de middelen die zij gebruiken zal.

Verslag van meeting in het Paleis voor Volksvlijt belegd door de Ned. Vrouwenbond ter Internationale ontwapening ter oproeping voor een adhaesie-betoon aan 't vredesvoorstel aan den Czaar.

Ten slotte een leuk vredesversje. In Sint-Petersburg daar woont een Czaar enz.

Berichten en mededeelingen.

DELFTSCH STUDENTENCORPS.

De Senaat heeft zich als volgt geconstitueerd:

J. VAN DER WAERDEN, President.
H. STRICK VAN LINSCHOTEN, Secretaris.
H. P. G. DEN TEX, Thesaurier.
C. P. KESPER, Archivaris.
W. M. TIMMERMAN THIJSSSEN, Commissaris.

SOCIETEIT PHOENIX.

Vrijdag 3 Maart. Courantenverbranding.

Het Societeitsbal is vastgesteld op 17 Maart a. s. Voor ieder lid is één kaart op naam te verkrijgen bij het bestuur, waarvoor het zitting zal houden op Woensdag 1, Donderdag 2 en Maandag 6 Maart, 's namiddags van 4¹/₂ tot 5¹/₂ uur, in de Conversatiezaal der S. P.

„Odin”.

Algemeene vergadering op Maandag 6 Maart, 's avonds 8¹/₂ uur, in 't lokaal Molslaan.

Maandag 6 Maart, in Stads Doelen, 's avonds 8¹/₄ uur.
Lezing van HENRIETTE ROLAND HOLST—VAN DER SCHALK.
„Literatuur en Socialisme.”

2 en 3 Maart. Experimental-Abende. GUSTAV DÄHNE.
Schouwburgzaal Stads Doelen, aanvang 8 uur.

SOCIETEIT PHOENIX.

Nieuw aangeschafte boeken.

Prof. Dr. H. Treub. } De vrouw en de Studie.
Prof. Dr. C. Winkler. }
Dr. J. D. Bierens de Haan. Idee studies.
Jan Maclaren. Harten van Goud, vertaald door W.
R. W. Emarsin. Twenty Essays. [van Nes.
Marie Correlli. Sorrows of Satan.
Bret Harte. Stories van Light and Shadow.
Hale-Caine. The Manxman.

Mia Holm. Mutterliebe.
Frederik van Eeden. Waarvan leven wij?
Jozef Israëls. Spanje.

Het Prachtwerk, uitgegeven ter herinnering aan het X^{de} Lustrum van het D. S. C.

Dezer dagen is bij den heer Waltman verschenen een flinke, keurige portefeuille, bevattende de portretten van alle deelnemers aan het X^{de} Lustrum. De reproducties der photo's zijn over 't algemeen uitstekend geslaagd en het geheel maakt door een stevige eenvoud een prettige indruk, welke gunstig afsteekt bij het bonte, rommelende en onartiesticke, dat meestal dergelijke uitgaven kenmerkt. Heeft de uitgave als litteraire of kunstwaarde natuurlijk geen verdienste, het heeft er ook niet de pretensie van. En dit komt haar ten goede. Het is een herinneringsalbum en als zoodanig zal het bij velen in hun later leven al die vroolijke en mooi-dekoratieve indrukken terugroepen, welke zij verleden jaar in en om de feesttent gekregen hebben.

Wij wenschen den heer Waltman een stevig succes met deze uitgave toe.

Opheldering.

In 't weekverslag van het Indologisch Studentencorps van 23 Februari j.l. komt de volgende passage voor:

„Ongelukkigerwijze drukte hij (Bowles) zich alles behalve helder en juist uit en was zijne speech een gewoon paskwil, vergeleken bij wat de Delftsche hoogartistieke studentengeest iemand vermag te bezielen, en . . . enz.”

Dit „vergeleken bij wat de Delftsche hoogartistieke studentengeest iemand vermag te bezielen,” ziet alleen op de wijze van „zegging.”

D. D.

ADVERTENTIËN.

S. D. P. C.

OPENBARE VERGADERING

op Maandag 6 Maart,

in de Concertzaal der STADS DOELEN,
's avonds 8¹/₄ uur.

Spreekster:

HENRIETTE ROLLAND HOLST-VAN DER SCHALK

Onderwerp:

„SOCIALISME EN LITERATUUR”.

Entrée f 0,50.

Voor arbeiders 5 cents.

Gelegenheid aangeboden voor

KOFFIETAFEL.

Adres Bureau van dit Blad.

Verschenen bij W. J. THIEME & Cie
te Zutphen:

INTEGRAALREKENING.

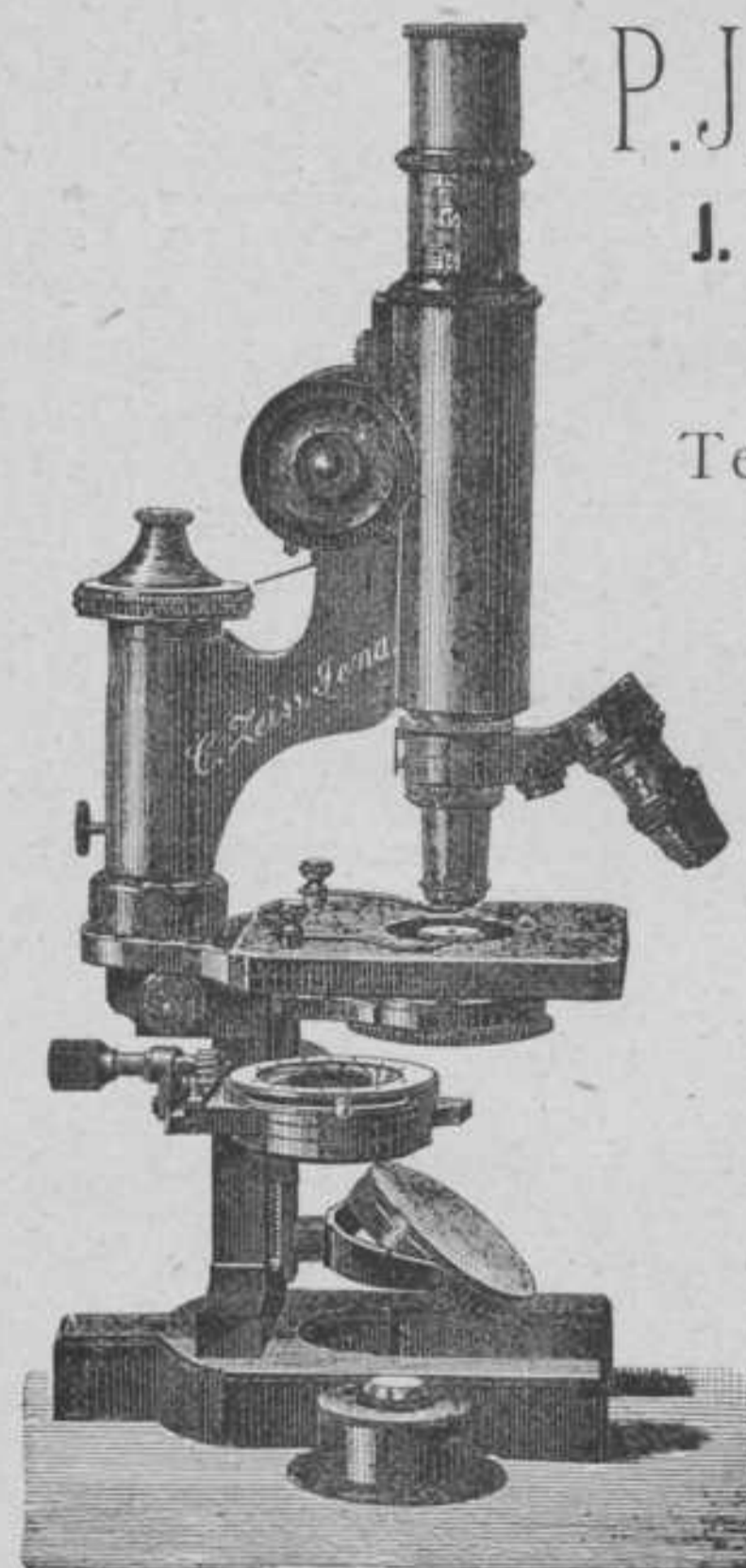
Verzameling van OPGELOSTE VRAAGSTUKKEN

DOOR

J. VAN DER BREGGEN,

Adjunct-Ingenieur bij den Waterstaat.

PRIJS f 1,75.

P. J. KIPP & ZONEN,

J. W. GILTAY, Opvolger,

DELFT.

Telefoonnummer 48.

—o—

MIKROSKOPEN

VAN

Zeiss, Seibert, Fuess,

Leitz, Hartnack,

Nachet, Reichert enz.

KISTJES

voor mikrochemisch
gebruik volgens Prof. Dr.
H. BEHRENS, met gevulde
of met ledige fleschjes.

J. VERHOECKX, firma N. VERBURG,

Brood- en Beschuitbakkerij,

Oosteinde 141.

DELFT.

ECHT BOSCH ROGGEBROOD.

Luxe- en Tafelbrood.